

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

19 mei 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Pieter Huybrechts, Jean Geraerts en Frans Wymeersch
en mevrouw Marleen Van den Eynde –**

betreffende het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Jef Van Looy**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs,
Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de
heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde,
de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever,
de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht,
de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Jan
Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

1489 (2002-2003)

– Nr.1 : Voorstel van resolutie

– Nr.2 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING	4
II. BESPREKING	5
III. VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE TEKST	7
IV. EINDSTEMMING	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak op 20 en 27 maart en 24 april 2003 het voorstel van resolutie van de heren Pieter Huybrechts, Jean Geraerts en Frans Wymeersch en mevrouw Marleen Van den Eynde betreffende het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN).

I. TOELICHTING

De heer Pieter Huybrechts geeft op 20 maart 2003 een toelichting bij het voorstel van resolutie. Het ontwerpplan Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) heeft volgens de spreker heel wat ongerustheid veroorzaakt bij vele tienduizenden mensen, meer bepaald bij jagers, sportschutters, vissers, landbouwers, recreanten, beoefenaars van gemotoriseerde sporten en modelluchtvaart, bosbeheerders en zoveel anderen. Het massale aantal bezwaren dat – ondanks de zeer korte termijn van het openbaar onderzoek – werd ingediend, is daar het beste bewijs van.

Op 19 juli 2002 keurde de Vlaamse regering het ontwerpplan van de eerste fase van de afbakening van het VEN goed. Het VEN wordt opgebouwd uit grote eenheden natuur (GEN) en grote eenheden natuur in ontwikkeling (GENO). In deze gebieden – in eerste instantie gaat het om een oppervlakte van 86.740 ha, die op termijn moet uitgebreid worden tot maar liefst 125.000 ha – worden aan burger en overheid bijkomende rechten maar vooral plichten opgelegd.

Het VEN heeft tot doel de natuur in Vlaanderen beter te beschermen en planten- en diersoorten tegen uitsterving te behoeden, wat volgens de heer Huybrechts een nobel doel is. De vraag is hoe dit alles zal worden gerealiseerd. Dat zou onder meer gebeuren door aan de gebruikers en de eigenaars van gronden, gelegen in de VEN-gebieden, gerichte inspanningen te vragen.

Binnen een VEN-gebied, zo staat in de brochure "Wegwijs in het VEN" van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, zal een natuurrichtplan ervoor zorgen dat de juiste maatregelen genomen worden op de juiste plaats. Dit wil volgens de spreker in werkelijkheid zeggen dat het natuurrichtplan bijkomende beperkingen zal opleggen aan de gebruikers en eigenaars van gronden die door de overheid in een VEN-gebied werden gelegd.

Het hele verhaal doet de spreker denken aan de problematiek van de zonevreemde woningen en bedrijven. Midden de jaren '70 werden door de overheid gewestplannen opgemaakt. Hierdoor werden in één klap vele tienduizenden perfect legale woningen door de Vlaamse overheid zonevreemd gemaakt. Ook aan deze eigenaars – die niets verkeerd hebben gedaan – werden bijkomende beperkingen opgelegd.

Binnen de VEN-gebieden worden onder meer beperkingen opgelegd aan de recreatie. Zo worden binnen deze gebieden alle gemotoriseerde groepsporten verboden. Ook kleiduifschieten en het besturen van modelvliegtuigen wordt er verboden.

Voor de modelluchtvaart is het momenteel reeds zo goed als onmogelijk om nog te voldoen aan de vele door de overheid gestelde voorwaarden. Het bijkomend verbod tot modelluchtvaart binnen de VEN-gebieden betekent de doodsteek voor de ongeveer 50 Vlaamse clubs.

De beperkende maatregelen van deze paarsgroene regering gaan volgens de spreker nog verder. Zo kan een verbod worden uitgevaardigd voor vliegtuigen, helikopters en zelfs luchtballons om nog te landen of op te stijgen in de aangeduide gebieden. Het natuurrichtplan kan ook de toegankelijkheid van bepaalde delen van een VEN-gebied beperken tot een bepaalde periode van het jaar en kan een bepaald gedeelte ervan tot verboden ruimte verklaren.

Terecht heeft de Raad van State in een advies bij de wijziging van het Natuurdecreet opgemerkt dat de aanwijzing als speciale beschermingszone ingrijpende beperkingen van het eigendoms- en gebruiksrecht van de in die zone gelegen gronden tot gevolg kan hebben (*Parl. St.* VI. Parl. 2001-2002, nr. 967/6).

Het lijstje van de beperkende maatregelen is volgens de heer Huybrechts echter nog niet ten einde. Zo kunnen ook aan de jacht beperkingen worden opgelegd. De jacht kan beperkt worden tot bepaalde periodes en/of tot een bepaald gedeelte van het VEN-gebied en bepaalde jachtmiddelen of -methodes kunnen worden verboden. Zelfs het voederen van wild en andere diersoorten die voorkomen in het wild kan worden verboden.

De brochure "Wegwijs in het VEN" vermeldt weliswaar dat men in het VEN nog altijd mag vissen. Alleen zal er volgens de spreker binnenkort in een vijver, gelegen in een aangeduid gebied, geen vis meer zitten, want het uitzetten van vissen in water-

lopen of visvijvers wordt verboden. Net zoals bij de jacht, kan de visvangst worden beperkt tot bepaalde periodes of bepaalde zones. Ook kunnen sommige vismethoden en het vissen op bepaalde vissoorten worden verboden. Steeds minder plaatsen komen in aanmerking voor hengelaars om hun sport nog uit te oefenen. De Vlaamse minister van Leefmilieu handhaaft immers nog steeds het verbod om te vissen op de openbare wateren van 15 april tot eind mei.

De bijkomende beperkingen binnen het VEN maken volgens de spreker het sociale leven van de vissersclubs, hun leden, familie en sympathisanten zo goed als onmogelijk. Elke Vlaamse hengelaar wordt hier het slachtoffer van, terwijl het juist deze mensen zijn die in vele gevallen hun visvijver hebben omgevormd tot een mooi en rustig stukje natuur.

Niet alleen de brave hengelaar mag binnenkort zijn hobby vergeten, ook personen die beroepshalve vissen kweken, worden volgens de heer Huybrechts door deze regering economisch geboycot. Zo is er in de Kempense regio een steurkwekerij waarvan bijna alle vijvers in een VEN-gebied gelegen zijn. De uitbater dreigt 20 van de 30 hectare visvijvers te verliezen, terwijl de firma juist zou willen uitbreiden. Vermits in een VEN-gebied geen vis meer mag worden uitgezet – zeker geen exotische vis zoals steur – zonder een gunstig advies van het Instituut voor Natuurbehoud, komt de Turnhoutse firma zwaar in de problemen. Zelfs het zwemwater van de steur mag de firma niet meer lozen. Verkiest de minister dat deze firma naar Wallonië verhuist en de werkloosheid in de Kempen nog vergroot?

Volgens de spreker maken de loodzware administratie en de bijkomende beperkingen het de Vlaamse bedrijven zeer moeilijk. Meer en meer Vlaamse bedrijven wijken uit naar Wallonië. In Marche-en-Famenne, een stadje in de provincie Luxemburg, werd een charmeoffensief gestart dat gericht is op het Vlaamse bedrijfsleven. Onder het motto “minder milieuwetten, meer ruimte en vlottere overheidsadministratie” worden Vlaamse bedrijven er met open armen ontvangen. In Wallonië trekt men Vlaamse bedrijven aan, in Vlaanderen stoot de paarsgroene regering Vlaamse bedrijven af.

Ook voor de landbouwers waarvan de gronden geheel of gedeeltelijk in een VEN-gebied liggen, zijn de maatregelen een regelrechte ramp. De vele beperkingen maken landbouw hier zo goed als onmogelijk. Landbouwgrond in een VEN-gebied wordt

volgens de heer Huybrechts zo goed als waardeeloos.

Verder zijn er nog de eigenaars van een weekendverblijf, de bosbeheerders, de recreanten en vele anderen. Ook deze burgers dreigen volgens de heer Huybrechts het slachtoffer te worden van de fundamentalistische ecologische ideeën van Agalev. Het is het democratische recht van Agalev om dergelijke maatregelen voor te stellen, maar de spreker vindt het onbegrijpelijk dat niet alleen sp.a en Spirit maar ook de VLD deze maatregelen mee heeft goedgekeurd.

De spreker besluit dat het Vlaams Blok er absoluut geen bezwaar tegen heeft dat de Vlaamse regering de rode bosmier wil beschermen. De fractie zal zich echter blijven verzetten tegen beperkende maatregelen die het sociale leven en zelfs de broodwinning van vele duizenden mensen onmogelijk maken. Niet alleen planten- en diersoorten moeten beschermd worden, ook mensen hebben recht op bescherming.

Daarom vragen de indieners aan de Vlaamse regering dat de bewijslast voor een eventuele vergoeding of het aankooprecht niet bij de eigenaar wordt gelegd. Wanneer een eigendom door de overheid in een VEN-gebied wordt gelegd, moet, indien door de eigenaar gewenst, voor het Vlaams Gewest een aankoopverplichting gelden zonder dat de eigenaar moet aantonen dat zijn goed een ernstige waardevermindering heeft ondergaan.

De indieners vragen ook in het voorstel van resolutie aan de Vlaamse regering dat de bezwaren en opmerkingen over de afbakening van het VEN niet door de MiNa-Raad maar door de administratie of de bestendige deputatie van de provincie worden geadviseerd, en nadien door de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement worden afgehandeld.

Volgens de heer Huybrechts vraagt het Vlaams Blok echter vooral dat de Vlaamse regering rekening houdt met de massaal ingediende bezwaren en dat ze respect toont voor het sociale leven van tienduizenden mensen.

II. BESPREKING

Op 27 maart 2003 wordt het voorstel van resolutie in de commissie samen geagendeerd met diverse vragen om uitleg over de afbakening van de VEN-gebieden en de gevolgen voor landbouwers, vissers

en jagers in de afgebakende gebieden (*Hand. VI. Parl. 2002-2003, nr. C186*)¹.

Na de behandeling van deze vragen geeft mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, haar standpunt over het voorstel van resolutie. De minister zegt het voorstel van resolutie niet te kunnen steunen.

Wat de eerste vraag aan de Vlaamse regering betreft, benadrukt de minister dat de regering wel degelijk oog heeft voor het sociale leven van de mensen die bij de afbakening van de gebieden zijn betrokken. Met gefundeerde bezwaarschriften zal zoveel mogelijk rekening worden gehouden.

Inzake de tweede vraag aan de Vlaamse regering, meer bepaald dat de bezwaren en opmerkingen, ingediend naar aanleiding van het openbaar onderzoek, niet door de MiNa-Raad maar door de administratie of de bestendige deputatie zouden worden geadviseerd, en nadien door de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement worden afgehandeld, laat de minister opmerken dat deze vraag achterhaald is. De MiNa-Raad heeft op 19 maart 2003 reeds advies uitgebracht over de bezwaarschriften. Bovendien is decretaal bepaald dat de Milieu- en Natuurraad alle bezwaren en opmerkingen coördineert en na het einde van het openbaar onderzoek een gemotiveerd advies uitbrengt bij de Vlaamse regering (artikel 21 van het Decreet Natuurbehoud van 21 oktober 1997).

Wat de laatste vraag aan de Vlaamse regering betreft, laat de minister opmerken dat er reeds een koopverplichting in het Decreet Natuurbehoud is opgenomen (artikel 42).

De heer Pieter Huybrechts repliceert dat de aankoopverplichting volgens het voorstel van resolutie

moet gelden zonder dat de eigenaar, waarvan een grond in het VEN wordt gelegd, moet aantonen dat zijn goed een ernstige waardevermindering heeft ondergaan.

De minister antwoordt dat een dergelijke koopverplichting tegen de regels van behoorlijk bestuur zou indruisen. Ook in andere sectoren en in de ruimtelijke ordening geldt dat de schade moet worden aangetoond vooraleer er sprake kan zijn van een aankoop of schadevergoeding.

De heer Huybrechts vergelijkt de aanduiding van VEN-gebieden met de problematiek van zonevreemde woningen. Ook daar is het de overheid die ervoor gezorgd heeft dat gebieden van bestemming veranderden en dat woningen plots niet meer in de juiste zone lagen, met een waardevermindering tot gevolg. Het is de overheid die percelen aanduidt voor de afbakening van het VEN en daardoor de betrokkenen benadeelt.

Mevrouw Marleen Van den Eynde stelt dat een particulier ook geen beperkingen kan opleggen aan het genot van de eigendom van een andere particulier zonder de schade te vergoeden.

De minister stelt dat quasi nog geen beperkingen zijn opgelegd. Een van de weinige algemene maatregelen is bijvoorbeeld dat er geen grote drainagewerken mogen worden uitgevoerd. Indien in het natuurrichtplan van het betrokken gebied nog belangrijke extra beperkingen worden opgelegd, zal de eigenaar de verwerving van het goed door de Vlaamse overheid kunnen eisen indien hij aan toont dat de waardevermindering ernstig is of de leefbaarheid van de bestaande bedrijfsvoering ernstig in het gedrang komt.

De heer Frans Wymeersch kondigt aan dat in een volgende vergadering amendementen zullen worden ingediend om het voorstel van resolutie aan te passen aan de verstreekte antwoorden en de gewijzigde situatie.

De heer Jef Van Looy stelt dat op het terrein blijkt dat vele van de nu aangeduide gebieden beter als verwevingsgebied zouden worden aangeduid. De Vlaamse regering zal in uitvoering van het Decreet Natuurbehoud immers ook nog 150.000 ha als natuurverwevingsgebied moeten afbakenen. In dergelijke gebieden zijn er meer mogelijkheden om de bestaande activiteiten te behouden zonder dat grote beperkingen worden opgelegd. De nu voorgestelde afbakening zal in vele gevallen voor problemen blijven zorgen.

¹ Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Hoofdstedelijke Aangelegenheden, en tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de vissport in Vlaanderen. Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de problematiek van de visvijvers en jachtgebieden gelegen in de VEN-gebieden. Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ongerustheid rond VEN-gebieden. Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, en tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het tijdsschema voor de afbakening van het VEN-gebied.

De heer Van Looy stelt in een volgende vergadering dat de inhoud van het voorstel van resolutie door de feiten achterhaald is. Het lid kondigt aan dat de CD&V-fractie een eigen voorstel van resolutie over de afbakening van het VEN zal indienen (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1677/1*).

III. VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE TEKST

Amendement nr. 1, voorgesteld door de heren Pieter Huybrechts, Frans Wymeersch en Jean Geraerts en mevrouw Marleen Van den Eynde, strekt ertoe in de laatste streep een 1°bis in te voegen (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1489/2*). Daarin wordt de Vlaamse regering gevraagd de procedure tot afbakening van het Vlaamse Ecologisch Netwerk op te schorten. Volgens de indieners moet de afbakening van het VEN immers gelijktijdig gebeuren met de afbakening van het agrarisch gebied, voorzien in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Daarbij aansluitend dienen dezelfde indieners een amendement nr. 2 in dat ertoe strekt aan de laatste streep een 4° toe te voegen (*Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 1489/2*). Daarin wordt de Vlaamse regering gevraagd onmiddellijk decretale initiatieven te nemen tot wijziging van het Decreet Natuurbehoud, teneinde dit decreet in de geest van deze resolutie aan te passen.

Minister Vera Dua stelt dat de procedure voor de afbakening (eerste fase) bijna afgerond is. Het zou niet van behoorlijk bestuur getuigen nu de procedure op te schorten en de duizenden bezwaarschriften en de ingediende adviezen opzij te leggen.

De minister laat met betrekking tot amendement nr. 2 opmerken dat decretale initiatieven door het parlement kunnen worden genomen. De heer Jacques Timmermans sluit zich hierbij aan : parlementsleden kunnen zelf een decreetswijziging voorstellen en hoeven zich daartoe niet tot de regering te wenden.

Amendement nr. 2 wordt ingetrokken.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen.

IV. EINDSTEMMING

Het voorstel van resolutie wordt verworpen met 7 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Jef VAN LOOY

Jacques TIMMERMANS